Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 9/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen farmasian koulutuksen aloittamisesta Oulun yliopistossa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pekka Aittakummun /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 9/2024 vp:

> Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta farmaseutteja on jatkossa riittävästi ja
>
> aikooko hallitus toteuttaa farmasian koulutuksen Oulussa ja miten hallitus siihen suhtautuu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on hallitusohjelman tasolla sitoutunut nostamaan suomalaisten koulutustasoa ja helpottamaan työvoimapulaa. Hallitus on sitoutunut tekemään toimenpiteitä, joilla korkeakoulutettujen osuus nuorissa ikäluokissa nostetaan 50 prosenttiin. Tavoitetta edistetään lisäämällä korkeakoulujen aloituspaikkoja ja kohdentamalla korkeakoulutusta nykyistä voimakkaammin nuorille, ensikertaisille opiskelijoille.

Hallitus on sitoutunut myös helpottamaan koulutetun henkilöstön saatavuutta terveydenhuollossa. Farmasian alan osaajat ovat osa tätä kokonaisuutta. Hallitus on tunnistanut haasteet osaavan työvoiman saatavuudessa ja kokonaisuutta selvitetään opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyössä.

Farmasian alan alempia korkeakoulututkintoja suoritettiin vuonna 2022 noin 320 ja ylempiä korkeakoulututkintoja noin 90. Tohtorintutkintoja suoritettiin 30. Alan alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen yhteismäärä on viimeisten vuosien aikana ollut yli 400 vuosittain. Osaajapulaan vastaamiseksi korkeakouluille vuosina 2020-2022 suunnattuja lisäaloituspaikkoja on kohdistettu myös farmasian alan koulutukseen. Koulutusta antavat Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot sekä Åbo Akademi.

Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan, Lapin ja Kainuun hyvinvointialueet, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liitot sekä Pohjolan apteekkariyhdistys ovat toimittaneet opetus- ja kulttuuriministeriölle julkilausuman farmasian koulutuksen käynnistämisestä Oulun yliopistossa. Lausumassaan ne esittävät farmaseuttien työvoimapulaan vastaamiseksi alan koulutuksen käynnistämistä Oulun yliopistossa. Lausuman mukaan Oulun yliopisto on tehnyt esiselvityksen farmasian koulutuksen käynnistämisestä.

Suomen Farmasialiitto on ottanut kantaa farmaseuttien koulutusmäärien nostamiseen. Työvoimapula koskee liiton mukaan erityisesti apteekkeja. Kannanoton mukaan alan tulee yhdessä miettiä ratkaisuja alan vetovoimaisuuteen ja työvoimapulaan.

Korkeakouluilla on mahdollisuus esittää olemassa oleviin koulutusvastuisiinsa muutoksia, jotka tukevat korkeakoulun profiloitumista ja työnjakoa muiden korkeakoulujen kanssa. Mahdollisuutta harkitessaan korkeakoulujen on huomioitava yleinen taloustilanne ja julkisen talouden niukkenevat näkymät. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei lähtökohtaisesti osoita rahoitusta mahdollisiin uusiin koulutusvastuisiin. Koulutusvastuiden tarkastelussa on myös tärkeää ottaa huomioon yhteys korkeakoulun tutkimustoimintaan. Synkkenevästä taloustilanteesta huolimatta muutoksia ei ole suljettu pois.

Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat yhdessä valmistelleet koulutusvastuujärjestelmän uudistamista koulutusvastuusääntelyn joustavoittamiseksi. Yhteisissä linjauksissa on mm. todettu, että korkeakoulujen yhteistyö on ensisijainen tapa vastata osaajatarpeisiin.

Yliopistoilla on mahdollisuus toimittaa yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2004) ja yliopistojen koulutusvastuiden täsmentämisestä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (1451/2014) muuttamista koskevat mahdolliset esitykset opetus- ja kulttuuriministeriölle 3.5.2024 mennessä. Esitykseen tulee liittää koulutusvastuun muuttamista koskeva korkeakoulun hallituksen päätös. Esitykset tulee perustella erityisesti korkeakoulun profiilin ja valtakunnallisten koulutustarpeiden näkökulmasta. Uusia koulutusvastuita koskevista esityksestä tulee käydä ilmi, miksi koulutustarpeisiin ei voida vastata korkeakoulujen nykyisten koulutusvastuiden puitteissa esimerkiksi sisäänottoa lisäämällä tai korkeakoulujen välisellä yhteistyöllä. Yliopistojen esityksiä voidaan käsitellä opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen välisissä sopimusneuvotteluissa syksyllä 2024.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut sopivat tutkintotavoitteista vuosille 2025-2028 osana ministeriön ja yliopistojen välisiä sopimuksia. Tutkintotavoitteita asetettaessa otetaan huomioon työvoimatarpeet, koulutuksessa aloittaneiden määrä ja opintoprosessien sujuvuus. Koulutusvastuista ja -määristä päätettäessä on ensiarvoisen tärkeää linjata määrälliset tutkintotavoitteet työelämän tarpeen mukaisesti ja korkeakoulujen resurssit huomioiden.

Helsingissä 1.3.2024

Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala

VN/4846/2024-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Multala Sari 913082414

2024-03-01